

INSPIRATIONSPUNKTER

[KUN DET TALTE ORD GÆLDER]

26. februar 2019

Samråd i ERU den 28. februar 2019 – Spørgsmål BA-BD stillet efter ønske fra Morten Bødskov (S)

- Tak for invitationen til samrådet.
- Jeg er blevet bedt om at redegøre for ansvarsfordelingen mellem tilsynsmyndighederne i Danmark og Estland.
- Jeg vil starte med at sige, at jeg kan have en bekymring for, om et samråd med en minister er det mest effektive format til at få afklaret det spørgsmål. Jeg er jo ikke personligt juraekspert. Men jeg har juraeksperter til rådighed, og jeg kan videregive deres vurderinger. Og det er det, jeg vil gøre efter bedste evne her på samrådet i dag.
- Jeg tror ikke, at det er hensigtsmæssigt, hvis jeg lægger en masse til de vurderinger, jeg har fået, ved at komme med en masse personlige betragtninger om, hvordan juraen er, og derfor vil jeg i besvarelsen her primært videregive de oplysninger, som jeg har fået.
- Inden jeg besvarer de konkrete spørgsmål, så vil jeg lige lave et par indledende bemærkninger til forløbet om sagen i Danske Bank og til hvidvasktilsynet generelt.

- Det er uacceptabelt, at der skulle gå så mange år, før hvidvaskaktiviteterne i Danske Banks estiske filial blev opdaget.
- Derfor må man konstatere, at hverken det estiske eller det danske finanstilsyn i tide fik afdækket, hvad der foregik.
- Vi har behov for et mere aggressivt og stærkere tilsyn. Derfor har vi indledt forhandlinger om at styrke hvidvasktilsynet, og jeg præsenterede jo i sidste uge den finansielle forligskreds for regeringens oplæg til en række omfattende tiltag baseret på blandt andet input fra hr. Morten Bødskov og andre ordførere, som ikke er til stede her i dag.
- Jeg mener også, at det er vigtigt, at rammerne for myndighedernes grænseoverskridende samarbejde om hvidvask bliver styrket, og det arbejde er vi i fuld gang med på EU-niveau.
- Og så vil jeg gå over til at besvare de konkrete spørgsmål. Jeg vil begynde med at besvare spørgsmål BD og herefter spørgsmålene BA-BC.

Ad spørgsmål BD:

Er ministeren enig i Europa-Kommissionens besvarelse af 11. oktober 2018 om myndighedsansvar i internationale hvidvask-

sager, jf. ERU alm del – bilag 19, og vil ministeren i lyset af Europa-Kommissionens svar redegøre udførligt for, hvordan ministeren mener ansvarsfordelingen mellem det estiske finanstilsyn og det danske finanstilsyn er i forhold til Danske Bank hvidvask-sagen?

- I spørgsmål BD spørges der til, om jeg er enig i Europa-Kommissionens besvarelse af 11. oktober 2018 om myndighedsansvar i internationale hvidvasksager, og jeg bliver bedt om at redegøre for ansvarsfordelingen mellem det estiske finanstilsyn (EFSA) og det danske finanstilsyn i forhold til sagen om hvidvask i Danske Banks estiske filial.
- Jeg har modtaget en redegørelse fra Finanstilsynet for at kunne besvare spørgsmålet om vurderingen af tilsynskompetencen.
- Jeg vil nu læse redegørelsen fra Finanstilsynet op – og det er citat:
- *”Finanstilsynet offentliggjorde i januar i år sin redegørelse om Finanstilsynets tilsyn med Danske Bank i forhold til Estland-sagen.*
- *Redegørelsen beskriver udførligt ansvarsfordelingen mellem tilsynsmyndighederne i Estland og Danmark i forhold til filialen i Estland. Finanstilsynets beskrivelse bekræftes af Kammeradvokatens vurdering af de EU-regler, der regulerer ansvarsfordelingen.*

- *Det følger af både redegørelsen og Kammeradvokatens udtalelse, der er vedlagt som bilag til redegørelsen, at det land, hvor en filial er beliggende og udøver sine aktiviteter, har tilsynskompetencen på hvidvaskområdet, når det gælder de konkrete aktiviteter i filialen.*
- *I forhold til Danske Banks estiske filial er det derfor det estiske finanstilsyn, der som værtslandstilsyn er ansvarlig for hvidvasktilsynet med filialens aktiviteter og filialens overholdelse af hvidvaskreglerne i Estland.*
- *Det indebærer bl.a., at det påhvilede og fortsat påhviler det estiske finanstilsyn at forestå inspektioner og andre tilsynsaktiviteter i forhold til filialen på hvidvaskområdet.*
- *Ligeledes er det den estiske finansielle efterforskningsenhed (FIU), der har modtaget og skal modtage indberetningerne, hvis filialen identificerer mistænkelige transaktioner.*
- *Finanstilsynet er som hjemlandstilsyn ansvarlig for hvidvasktilsynet med bankens danske aktiviteter og for det generelle tilsyn med koncernens ledelse og styring.*
- *Denne forståelse af ansvarsfordelingen mellem Finanstilsynet og det estiske finanstilsyn kommer til udtryk i den fælles erklæring, som Finanstilsynet og det estiske*

finanstilsyn offentliggjorde den 28. maj 2018. Det fremgår bl.a. af erklæringen, at:

- *”I henhold til den europæiske hvidvaskregulering [...] varetages tilsynet med hvidvaskforebyggelse af værtslandets kompetente myndigheder. Hvis en bank driver virksomhed i en anden EU-medlemsstat, er hjemlandets kompetente myndighed ansvarlig for tilsynet med den omfattede enheds koncernpolitikker og -procedurer i forhold til at forebygge hvidvask og finansiering af terrorisme.”*
- *Denne arbejdsdeling for hvidvasktilsynet er også i praksis blevet fulgt af både det danske og estiske tilsyn.*
- *Det estiske finanstilsyn gennemførte således i perioden 2007-2014 bl.a. fire hvidvaskinspektioner i Danske Banks estiske filial, samt en række øvrige tilsynsaktiviteter på hvidvaskområdet imellem inspektionerne.*
- *Det fremgår blandt andet af det brev fra 2009, som erhvervsministeren har oversendt til udvalget forud for samrådet.*
- *Det danske Finanstilsyn har intet at udsætte på det tilsyn, som blev udført af de estiske myndigheder, som fortjener ros for indsatsen især i 2014-15. Det var de estiske myndigheders indsats i 2014-2015, der førte til en*

afvikling af Danske Banks non-resident portefølje i filialen i Estland.

- *Finanstilsynet gennemførte i samme periode tilsyn og inspektioner med bankens danske aktiviteter, og fulgte op over for Danske Bank, når de estiske myndigheder udtrykte bekymringer om hvidvaskrisici i filialen. Der var således en løbende dialog mellem Finanstilsynet og det estiske finanstilsyn.*
- *Det kommer også til udtryk i det brev fra 2013, som erhvervsministeren ligeledes har oversendt til udvalget forud for samrådet, hvor Finanstilsynet tilbyder det estiske tilsyn sin assistance til en hvidvaskinspektion i filialen.*
- *Med 4. hvidvaskdirektiv er bankernes forpligtelser og hjemlandstilsynets ansvar blevet udvidet. Bankerne skal nu sikre, at deres datterselskaber og filialer i andre medlemslande efterlever de nationale hvidvaskregler i værtslandet. Finanstilsynet skal derfor nu føre tilsyn med, at man på koncernniveau i instituttet sikrer dette.*
- *Denne udvidelse af hjemlandstilsynets ansvar i 4. hvidvaskdirektiv var imidlertid først gældende fra 2017 og fandt derfor ikke anvendelse i den periode, hvor hvidvaskaktiviteterne i den estiske filial fandt sted.*

- *Derfor var det i denne periode det estiske finanstillsyn, der som værtslandstillsyn var ansvarlig for hvidvasktilsynet med filialens aktiviteter og filialens overholdelse af hvidvaskreglerne i Estland.*
- *I forhold til Europa-Kommissionens besvarelse af 11. oktober 2018 på et spørgsmål om myndighedsansvar i internationale hvidvasksager følger svaret udvidelserne, der kom med 4. hvidvaskdirektiv.*
- *Kommissionen svarer således, at det følger af 4. hvidvaskdirektiv, at tilsynet med en filial påhviler myndighederne i den medlemsstat, hvor filialen er etableret. Herudover skal hjemlandets myndighed føre tilsyn med bankens anvendelse af koncernens politikker og procedurer.*
- *Kommissionens svar er dermed på linje med både Finanstillsynets redegørelse fra januar i år og Kammeradvokatens udtalelse, som også er udtrykt i den fælles erklæring, som Finanstillsynet og det estiske finanstillsyn offentliggjorde den 28. maj 2018.”*
- Og hermed slut på Finanstillsynets tekst, som jeg kan henholde mig til.
- Finanstillsynet er dem der bedst kender de her regler, og derfor må jeg jo lægge deres vurdering til grund.

- Men jeg har talt med den estiske finansminister, som har ansvar for det estiske finanstillsyn. Jeg ringede ham op i sidste uge i forbindelse med nogle af de udtalelser, der var kommet fra det estiske finanstillsyn, og jeg har bedt om at få uddybet de estiske synspunkter, fordi vi selvfølgelig ikke kan nøjes med at have vores eget finanstillsyns opfattelse. Vi vil også gerne høre, få uddybet og forstå den kritik, som er kommet fra esterne.
- Jeg ser meget frem til at modtage den uddybning fra esterne, hvor jeg har bedt dem redegøre præcist for, hvilke elementer i det danske finanstillsyns redegørelse, som de er uenige i. Og det ser jeg faktisk meget frem til at modtage og dykke ned i.
- Jeg går videre til spørgsmål BA.

Ad spørgsmål BA:

Ministeren bedes redegøre udførligt for de uenigheder, der er mellem det estiske finanstillsyn og det danske finanstillsyn i hvidvask-sagen, jf. det estiske finanstillsyns meddelelse af 30. januar 2019 om det danske finanstillsyns redegørelse af 29. januar 2019 om tilsynet med Danske bank i forhold til Estland-sagen og det danske Finanstillsyns kommentar af 30. januar 2019 til meddelelsen fra det estiske finanstillsyn.

- I spørgsmål BA bliver jeg bedt om at redegøre for de uenigheder om ansvarsfordeling, der er mellem det estiske og danske finanstillsyn, som de har givet sig til udtryk i kølvandet på offentliggørelsen af Finanstillsynets redegørelse af 29. januar 2019.

- Også det spørgsmål har jeg forelagt for Finanstilsynet, der har oplyst følgende som jeg kan henholde mig til. Og igen bliver det citat, hvor jeg citerer Finanstilsynet, som skriver:
- *”Det estiske finanstilsyn offentliggjorde en meddelelse af 30. januar 2019 som reaktion på Finanstilsynets redegørelse.*
- *Det er vigtigt at forstå de forskellige roller, som henholdsvis hjemlandsmyndigheden og værtslandsmyndigheden har.*
- *Den ansvarsfordeling, der er beskrevet i redegørelsen af 28. januar 2019, og som er bekræftet af Kammeradvokaten samt kommer til udtryk i den fælles erklæring af 28. maj 2018, er efter Finanstilsynets opfattelse klar.*
- *Hjemlandsmyndigheden, dvs. her det danske finanstilsyn, har ansvar for det prudentielle tilsyn, dvs. kapital, likviditet, risikostyring, governance mv. Værtslandsmyndigheden har ansvar for hvidvasktilsynet.*
- [Uden for citat]: Og der vil jeg lige springe ud af citat, for jeg synes at det er lidt vigtigt at bide mærke i her, at når Finanstilsynet skriver, at værtslandsmyndigheden har ansvar for hvidvasktilsynet, så siger Finanstilsynet jo

også samtidig, at det danske finanstilsyn også har en tilsynsopgave.

- Så det er ikke sådan, at fordi man siger, at ansvaret for selve hvidvasktilsynet ligger i Estland, så har det danske finanstilsyn ikke nogen rolle. Og det tror jeg er ret vigtigt, at offentligheden forstår. For det er ikke sådan, at det danske finanstilsyn her skriver, at det ikke har nogen opgave i forbindelse med Danske Bank.
- Nu går jeg tilbage til citat fra Finanstilsynet:
- *Fra 1. juli 2017 får hjemlandsmyndigheden også ansvar for implementering af foranstaltninger mod hvidvask på koncernbasis. I relation til den konkrete sag har dette dog ikke relevans, da den skete før 2017.*
- *Den beskrevne ansvarsfordeling har også været fulgt i praksis for filialen i Estland, hvor den estiske tilsynsmyndighed har og har haft kompetencen til at stoppe overtrædelser på hvidvaskområdet i den estiske filial – og også har udnyttet dem i praksis.” Citat slut.*
- Jeg og Finanstilsynet lægger vægt på, at der har været et, for mig at se, godt samarbejde undervejs. Det er bl.a. på den baggrund, at der er etableret et tilsynskollegium for Danske Bank, hvor myndighederne for de lande, hvor Danske Bank har aktiviteter, er til stede.

- Og igen, jeg synes jo det er uacceptabelt og utilfredsstillende, at den her sag ikke er blevet stoppet, ikke er blevet opdaget. Så det er jo også klart, at det jo ikke er sådan, at det har fungeret tilfredsstillende. Men som jeg kan se det i hvert fald, har der ikke været noget dårligt samarbejdsklima mellem de to tilsyn i det meste af det her forløb.
- Finanstilsynet har oplyst, at man har været og fortsat er i kontakt med det estiske tilsyn med henblik på at afklare, hvilke konkrete forhold, der ligger til grund for dets udtalelser. Ligesom jeg som sagt også selv er i kontakt med den estiske finansminister.
- Finanstilsynets direktør har været i Tallinn i denne uge, og der er også kommet en udtalelse fra de to tilsynschefer i den anledning.
- På baggrund af Finanstilsynets redegørelse og referencerne til EU-kommissionens svar og den fælles erklæring mellem det danske og estiske finanstilsyn, så ligger jeg jo til grund den redegørelse, jeg har fået fra Finanstilsynet om den tilsynsmæssige kompetencefordeling.
- Det ændrer jo ikke på, at når de estiske myndigheder har nogle synspunkter, så lytter vi til dem, og vi lytter til deres argumenter, og som sagt ser jeg meget frem til at modtage deres synspunkter og dykke ned i dem.

Ad spørgsmål BB:

Ministeren bedes redegøre for, om der har været dialog mellem det estiske finanstilsyn og det danske finanstilsyn om ansvarsfordelingen mellem de to landes tilsynsmyndigheder siden fællesudtalelsen af 28. maj 2018, hvor det estiske finanstilsyn og det danske finanstilsyn udtrykker deres fælles forståelse af ansvarsfordelingen mellem de to landes tilsynsmyndigheder, jf. ERU alm. del – bilag 219 (2017-2018) og samrådet i udvalget den 25. juni 2018 om ERU alm. del- samrådsspørgsmål AR,AS,AZ og AÆ (2017-2018) om ansvarsfordelingen mellem de to landes tilsynsmyndigheder.

- Så i spørgsmål BB bliver jeg bedt om at redegøre for, om der har været dialog mellem det estiske tilsyn og Finanstilsynet om ansvarsfordelingen mellem de to landes tilsynsmyndigheder siden den fælles erklæring af 28. maj 2018.
- Jeg har forelagt spørgsmålet for Finanstilsynet, som oplyser, at der som led i tilsynssamarbejdet er løbende dialog mellem Finanstilsynet og andre landes tilsynsmyndigheder, herunder også med det estiske tilsyn. Det foregår bl.a. i tilsynskollegierne, hvor der udveksles synspunkter både af generel og specifik karakter, herunder om ansvarsfordelingen.
- Finanstilsynet er også i kontakt med de estiske myndigheder uden for tilsynskollegie regi mhp. bedre at forstå de estiske synspunkter i forhold til ansvarsfordeling, jf. hvad jeg sagde før.

Ad spørgsmål BC:

Ministeren bedes redegøre for, hvad årsagen er til, at der i Danske Bank hvidvask-sagen, som det estiske finanstilsyn og det danske finanstilsyn i årevis har været i dialog om, kan være uenighed om så centrale spørgsmål som, hvilket lands tilsynsmyndighed der har hvilke tilsynsopgaver og tilsynssansvar i forhold til anti-hvidvaskkontrol af bankens udenlandske filial.

- I spørgsmål BC bliver jeg bedt om at redegøre for, hvad der er årsag til, at der kan være uenighed om hvilket lands tilsynsmyndighed, der har hvilke tilsynsopgaver og tilsynssansvar i forhold til anti-hvidvaskkontrol af bankens udenlandske filial.
- Og det undrer jeg mig selvfølgelig også over, og det er som sagt derfor, at jeg har bedt min estiske kollega bidrage til en afklaring af, hvor uenigheden består.
- Det har jo været sådan, at Finanstilsynet lavede deres redegørelse, og så skrev esterne, at den var de ikke enige i, og det har jeg så bedt om at få uddybet, så vi kan være fuldstændig skarpe på, hvad for dele af det, de ikke er enige i.
- Det er Finanstilsynets opfattelse, at der ikke i perioden, hvor hvidvaskovertrædelserne fandt sted, har været uenigheder om den kompetencefordeling. Finanstilsynet har peget på, at det er dét, der kommer til udtrykt i fælleserklæringen af 28. maj 2018.

- Hvis der er spørgsmål, så vil jeg selvfølgelig forsøge at besvare dem, men som sagt er mit udgangspunkt, at jeg må lægge det til grund, jeg får at vide at de folk, som er eksperterne i det. Og det er jo først og fremmest Finanstilsynet, som er den myndighed, der forstår den her jura bedst.